

28 augustus 2018, Amsterdam

Aan: commissieleden Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Betreft: reactie op de nota medische ethiek.

Geachte heer / mevrouw,

Op 6 juli stuurde de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de nota 'medische ethiek' aan uw Kamer. Ook het Humanistisch Verbond heeft met buitengewone interesse kennisgenomen van deze nota. Graag willen we u met deze brief ons standpunt meegeven ten behoeve van de vergadering op 6 september die over deze nota wordt gehouden. Op een aantal punten maken wij ons zorgen over de ingeslagen weg van de regering.

Een moreel kompas?

De regering stelt in de nota 'medische ethiek' dat het wil komen tot een beleid dat kan rekenen op een breed draagvlak binnen onze samenleving. Een beleid dat aansluit bij "ons moreel kompas". De regering stelt daarbij dat het drie uitgangspunten hanteert bij het maken van keuzes en daarmee standpunten van deze regering, te weten: medisch wetenschappelijke noodzaak, ethische bezinning bij wetenschappers en zorgprofessionals, en de maatschappelijke discussie en politieke bezinning.

Bij de opsomming van relevante uitgangspunten ontbreekt echter volgens het Humanistisch Verbond een zeer wezenlijk vierde element, namelijk de ruimte voor een persoonlijke afweging bij kwesties met een moreel ethisch aspect. Al eerder hebben wij bij uw Kamer aangedrongen om dit wezenlijke punt bij discussies rond medische ethiek niet te verwaarlozen. Het feit dat de minister dit element niet als een van de uitgangspunten noemt vinden wij zorgwekkend. Wat wordt gepresenteerd als morele voorzichtigheid, kan leiden tot immorele stilstand of zelfs achteruitgang.

Onder de bevolking is er niet slechts een 'moreel kompas'; er wordt nu eenmaal verschillend gedacht over kwesties rond leven, liefde en dood. Wel wordt in grote meerderheid gevonden dat rond dit soort onderwerpen mensen zelf een keuze moeten kunnen maken. Op basis van eigen inzicht. Het eigen moreel kompas kan niet worden opgelegd aan anderen.

Bezoekadres:

Ambonplein 73

1094 PW Amsterdam

Postadres:

Postbus 75490

1070 AL Amsterdam

+31 (0)20 521 9000

info@humanistischverbond.nl

humanistischverbond.nl

Wij vragen u om bij de regering aan te dringen om de vrijheid voor een persoonlijke afweging bij kwesties met een moreel ethisch aspect als vierde uitgangspunt toe te voegen voor het kabinetsbeleid.

Afbreken zwangerschap

Een van de elementen waar het Humanistisch Verbond zich zorgen over maakt is de beleidslijn rond het afbreken van een zwangerschap. Formeel lijkt het bestaande beleid niet te worden aangepast. In de praktijk zien we echter dat de keuzehulpverlening bij onbedoelde zwangerschap bij Fiom wordt afgebouwd en over wordt gedragen aan de GGD. Dat terwijl de gesubsidieerde hulpverlening door de aan de Vereniging tot Bescherming van het Ongeboren Kind gelieerde organisatie Siriz wordt opgebouwd. Siriz is in haar communicatie helder over haar missie: het beschermen van het ongeboren leven. Deze ontwikkeling past niet in het beleid waarin wordt gesteld dat de keuze van de vrouw wordt gerespecteerd.

Door het verstrekken van subsidie aan Siriz loopt de overheid het gevaar bij te dragen aan het versterken van taboe, schuld en schaamte bij vrouwen als het gaat om het afbreken van hun zwangerschap. Dat zien wij als een zeer kwalijke ontwikkeling die gestopt moet worden. Temeer de overheid bij de subsidieverstrekking ook geen eisen lijkt te stellen aan het transparant maken van de doelstellingen van de organisatie. Het gevaar dreigt dat cliënten en zelfs doorverwijzers niet op de hoogte zijn van de doelen van de organisatie.

Wij vragen de Kamer om opheldering te vragen bij de regering over de manier waarop ook de nieuwe middelen die in het regeerakkoord zijn opgenomen, verdeeld worden. Tevens vragen we er nauwlettend op toe te zien dat keuzehulpverlening geen oneigenlijke andere politieke doelen dient.

Existentieel lijden

Het Humanistisch Verbond kijkt ook met zorg naar het debat over de mogelijke uitbreiding van de euthanasiewetgeving. Wat in het maatschappelijke debat 'voltooid leven' heet, noemen wij liever het debat over 'existentieel lijden'. Het gaat vaak om hoogbejaarden die geholpen willen worden bij het sterven omdat ze lijden aan het leven zelf. Wij realiseren ons dat dit een ingewikkeld ethisch en juridisch debat is, waarvan we niettemin vinden dat het in alle openheid gevoerd moet worden.

In de paragraaf die in de nota over dit onderwerp staat, schrijft de minister te streven naar een samenleving waarin alle ouderen meetellen en de kans krijgen om van betekenis te zijn. Ook schrijft hij dat kwetsbare ouderen beschermd moeten worden. Wij zijn verbaasd over deze zinsneden bij dit onderwerp. Wij steunen vanzelfsprekend het streven om ouderen bij de samenleving betrokken te houden, en hen te beschermen, maar dat staat los van het debat over existentieel lijden.

Naar onze mening schiet het morele kompas van dit kabinet tekort door een tegenstelling te suggereren tussen waardig leven en de ruimte voor een waardige dood. Als deze tekst in de nota een voorbode wordt van de wijze waarop de regering het maatschappelijke debat over euthanasie en existentieel lijden wil voeren, maken wij ons ernstig zorgen. **Wij vragen de**

Bezoekadres:
Ambonplein 73
1094 PW Amsterdam

Postadres:
Postbus 75490
1070 AL Amsterdam

+31 (0)20 521 9000
info@humanistischverbond.nl
humanistischverbond.nl

Kamer hier de regering op te bevragen en ook hier nauwlettend toe te zien op een waardig maatschappelijke debat waarin er echt ruimte is om de individuele morele afwegingen tot uiting te brengen zonder van tevoren bepaalde afwegingen in diskrediet te brengen.

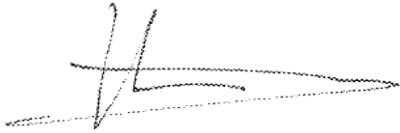
Embryowet

Tot slot herhalen wij hier ons eerder standpunt over het niet verruimen van de embryowet. We sluiten ons aan dat wat tijdens de hoorzitting van de Kamer over dit onderwerp door De Wert, Bredenoord c.s. naar voren is gebracht. Zij stellen dat er een positieve morele, moreel relevante reden is om het tijdelijk verbod op embryo-onderzoek op te heffen. Namelijk het waarborgen van effectiviteit en veiligheid van reproductieve zorg. Zij stellen dat ook hier misschien te eenzijdig wordt gekeken naar de beschermwaardigheid van het embryo en te weinig naar de reproductieve wensen en gezondheidsbelangen van wensouders en aanstaande kinderen. **Wij pleiten met hen voor het opheffen van het verbod, met erkenning van voorwaarden van proportionaliteit en zorgvuldigheid.**

Mocht u nog vragen hebben over deze brief dan zijn wij vanzelfsprekend bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Namens het Humanistisch Verbond,

Boris van der Ham, voorzitter

Christa Compas, directeur